

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 391/2011-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., H., zastúpeného advokátom JUDr. E. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžf/20/2010 z 24. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2011 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžf/20/2010 z 24. marca 2011.

V podstatnej časti sťažnosti uviedol:

«... Daňový úrad K. rozhodnutím č. 655/230/14459/09/Dudo z 10. 7. 2008 znížil sťažovateľovi nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty za august 2007 o sumu 422 561 Sk. Správca dane neuznal sťažovateľovi odpočítanie dane z pridanej hodnoty z faktúr č. 108/2007 z 1. 8. 2007 a č. 112/2007 z 9. 8. 2007 od dodávateľa R. M. za nákup zlata o rýdzosti 999,9/1000. Zníženie nadmerného odpočtu správca dane odôvodňuje nasledovne:

R. M. faktúrou č. 6/07 z 1. 8. 2008 nakúpil zlato v tehlách, 100 g a 1000g, o rýdzosti 999,9/1000 od dodávateľa I., s. r. o. v množstve 3 kg. R. M. v ten istý deň predal zlato sťažovateľovi (faktúra č. 108/2007). Sťažovateľ v ten istý deň predal 3 kg zlata s oslobodením od dane do Českej republiky odberateľovi F., s. r. o.

R. M. faktúrou č. 7/07 z 10. 8. 2008 nakúpil zlato od dodávateľa I., s. r. o. v množstve 3 kg, avšak 1,5 kg zlata predal sťažovateľovi o deň skôr (faktúra č. 112/2007). Sťažovateľ v ten istý deň predal 1,5 kg zlata s oslobodením od dane do Českej republiky odberateľovi S., s. r. o. Správca dane poukazuje na nesúlad medzi nadobudnutím zlata R. M. a jeho predajom sťažovateľovi (pozn. sťažovateľ nezrovnalosť vysvetlil v odvolaní a táto nezrovnalosť nemala vplyv na predmet sporu).

Podľa správca dane v dodaní zlata R. M. sťažovateľovi išlo o dodanie investičného zlata, ktoré je v zmysle ustanovenia § 67 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 222/2004 Z. z.“) od dane oslobodené a daň sa neuplatňuje. Z uvedeného dôvodu dodávateľovi investičného zlata R. M. daňová povinnosť nevznikla a sťažovateľ, ako odberateľ investičného zlata od R. M. si neoprávnene odpočítal daň, čím porušil ustanovenia § 49 ods. 1 nadväzne na § 67 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z.

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu Daňového úradu K. č. 655/230/14459/09/Dudo odvolanie.

Sťažovateľ namieta, že nie je možné len z titulu formy a rýdzosti hovoriť o investičnom zlate. Všetky európske smernice hovoria o dvojitom zlate, teda o investičnom

zlate a o zlate na ďalšie spracovanie. Jeho charakter nie je definovaný podobou, ale jeho účelom použitia.

Je v rozpore s právom EÚ, ak sa za investičné zlato považuje každé zlato, ktoré spĺňa kritéria podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. bez ohľadu na to, či je na faktúre uvedený názov tovaru investičné zlato alebo len zlato, zlomkové zlato, zliatky, prípadne len chemická značka Au. Takýmto jednostranným výkladom sa znemožňuje použitie zlata na priemyselný účel...

Daňové riaditeľstvo SR rozhodnutím č. I/228/8291-50999/2009/993168-r zo 7. 5. 2009 potvrdilo prvostupňové rozhodnutie správcu dane....

Proti rozhodnutiu Daňového riaditeľstva SR č. I/228/8291-50999/2009/993168-r bola podaná žaloba.

Sťažovateľ v žalobe poukazuje na skutočnosť, že v ustanovení § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. sa neuvádza, že ide o hmotnosti, ktoré sú uvedené v prílohe č. II Nariadenia Rady ES č. 1777/2005, ale sa výslovne uvádza, že musí ísť o hmotnosti, ktoré akceptuje trh drahých kovov. Sťažovateľ predložil kópiu prekladu špecifikácie pre tehly zo smernice Asociácie Londýnskej burzy drahých kovov pre dodávku kvalitných zlatých a strieborných tehál. Z uvedenej špecifikácie vyplýva, že Londýnska burza drahých kovov akceptuje len zlato vo forme tehly s minimálnym obsahom zlata 350 rýdzich trójskych uncí (približne 10,9 kilogramov) a s maximálnym obsahom zlata 430 rýdzich trójskych uncí (približne 13,4 kilogramov). Okrem toho v tejto špecifikácii sú uvedené ďalšie požiadavky na odlievanie, tvar, vzhľad, úkos, atď., ktoré musí spĺňať tehla s požadovanou hmotnosťou. Zlaté tehly, ktoré nakupoval sťažovateľ nemali hmotnosť, ktorú by akceptoval trh drahých kovov, a teda nejednalo sa o nákup investičného zlata podľa § 67 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z.

Z smerníc EÚ vyplýva, že v osobitnom systéme pre investičné zlato ide o výnimku zo všeobecnej zásady, podľa ktorej obchodné transakcie s „investičným zlatom“ určeným na priemyselné účely, ktorých obsahom je aj veľkoobchod s takýmto zlatom v zásade podliehajú zdaneniu...

K podstatnej zmene výkladu ustanovenia § 67 zákona č. 222/2004 Z. z. a názoru daňových orgánov na jeho aplikáciu došlo bez akejkoľvek zmeny zákona len v dôsledku vydania uvedenej pracovnej pomôcky. Sťažovateľ v žalobe výslovne žiadal, aby v rámci

súdneho konania žalovaný jednoznačne zodpovedal otázku, prečo daňové úrady až do vydania pracovnej pomôcky Daňového riaditeľstva SR č. 14/03/2008, napriek osobitnej úprave uplatňovania dane pri investičnom zlate v ustanovení § 67 zákona o DPH, nenamietali predaj zlata, ktoré formálne spĺňalo podmienky investičného zlata podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. v cenách vrátane dane z pridanej hodnoty a nenamietali odpočítanie dane z nákupu uvedeného zlata...

Ak je možné ustanovenie § 67 zákona č. 222/2004 Z. z. bez jeho legislatívnej zmeny interpretovať raz tak, že dodanie takého zlata s daňou a odpočítanie dane z nákupu takého zlata bolo v súlade so zákonom a neskôr tak, že rovnaký postup nie je v súlade so zákonom, potom takáto právna norma je neurčitá, nejasná a nezrozumiteľná. Ak právna norma obsiahnutá v ustanovení zákona nie je formulovaná jednoznačne a pre jej adresáta nie je dostatočne zrozumiteľná, jej obsah nie je v súlade s princípom právneho štátu vyjadreným v čl. 1 Ústavy SR.

Krajský súd v Žiline rozsudkom č. 20S/37/2009 z 1. 12. 2009 zrušil rozhodnutie Daňového riaditeľstva SR č. I/228/8291-50999/2009/993168-r zo 7. 5. 2009 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Súd mal preukázané to, že sťažovateľ nakúpil zlato od R. M. na základe faktúry č. 108/2007 z 1. 8. 2007 a č. 112/2007 z 9. 8. 2007. V správnom spise sa nenachádzajú žiadne iné listinné dôkazy, listiny, ktoré by sa viazali k predmetným faktúram, prílohy k faktúram, dodacie listy alebo iné listiny. Z obsahu predmetných faktúr je zrejmé, že predmetom je dodanie zlata o rýdzosti, ktorá je súladná s § 67 ods. 1 písm. a) zákona o DPH v množstve 3 kg (faktúra č. 108/07) a 1,5 kg (faktúra č. 112/07). V danom prípade nie je zrejmé, či dodávka sa týkala dodania 1 tehly o obsahu 3 kg alebo viacerých tehál, v akých hmotnostiach, obdobne pri faktúre č. 112/07 nie je zrejmé, či dodávka sa týkala zlata vo forme 1 tehly s hmotnosťou 1,5 kg alebo viacerých tehál v rôznych hmotnostiach v súčte hmotností 1,5 kg. Tieto skutočnosti z obsahu, ani z faktúr, ani z iných listinných dôkazov, ktoré by boli súčasťou správneho spisu nevyplývajú. Z obsahu správneho spisu a odôvodnenia nie je preukázaná bližšia špecifikácia dodaného tovaru. ...

Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. 20S/37/2009 podal žalovaný odvolanie. Žalovaný uvádza, že sťažovateľ sa sám vyjadril, že do Českej republiky dodával zlato vo forme tehál. Bolo preukázané, že zlato R. M. nakúpil od spoločnosti I., s. r. o. na základe

faktúry č. 6/07, v ktorej sa uvádza: zlato Au v tehl. 100 g, 999,9/1000, dodané množstvo 2 kg; zlato Au v tehlách 1 000 g, 999,9/1000, dodané množstvo 1 kg a na základe faktúry č. 7/07, v ktorej sa uvádza: zlato Au v tehl. 100 g, 999,9/1000, dodané množstvo 1,50 kg. R. M. pri faktúrach vyhotovených pre sťažovateľa predmetné dodávky nerozpísal podľa jednotlivých hmotností tehl tak, ako to bolo rozpísané vo faktúrach, ktoré sám dostal od svojho dodávateľa I., s. r. o.

Podľa žalovaného strata účinnosti Šiestej smernice po 31. 12. 2006 nemala za následok zrušenie účinnosti Nariadenia Rady ES č. 1777/2005 k uvedenému dátumu. Podľa Návrhu nariadenia Rady, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia smernice 2006/112/ES o spoločnom systéme DPH č. 17760/09 z 21. 12. 2009 má až nadobudnutím účinnosti navrhovaného nariadenia dôjsť k zrušeniu Nariadenia č. 1777/2005 (článok 67). ...

Sťažovateľ uvádza, že ak daňové orgány tvrdia, že sa nejedná o dodávku tovaru, pri ktorom sa uplatňuje daň, ale ide o výnimku zo všeobecného pravidla, teda o dodávku tovaru oslobodeného od dane, potom k tomuto tvrdeniu nesú aj dôkazné bremeno. To znamená, že musia jednoznačne preukázať splnenie zákonom stanovených podmienok pre oslobodenie od dane. Z obsahu spisu je zrejmé, že ani jeden subjekt v reťazci dodávateľov a odberateľov nedeklaroval nákup a predaj investičného zlata, ale rýdzeho zlata, rýdzosť 999,9/1000...

Podľa sťažovateľa, ak by Nariadenie Rady ES č. 1777/2005 nestratilo účinnosť zrušením Šiestej smernice, potom by nebolo potrebné prijímať žiadne Návrhy, ktoré by deklarovali účinnosť Nariadenia Rady ES č. 1777/2005 až nadobudnutím účinnosti navrhovaného nariadenia, kedy by došlo k zrušeniu Nariadenia č. 1777/2005.

Najvyšší súd SR rozsudkom č. 8 Sžf/20/2010 z 24. 3. 2011 zmenil rozsudok Krajského súdu v Žiline tak, že žalobu žalobcu zamietol.

Najvyšší súd SR z obsahu spisu zistil, že medzi účastníkmi konania vznikol spor o výklade pojmu „investičné zlato“ v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. a jeho aplikácia na tovar dodaný žalobcovi R. M., a to zlato Au o rýdzosti 999,9/1000 v celkovej hmotnosti 3 kg a 1,5 kg. Správca dane pri úsudku, že ide o investičné zlato vychádzal zo zistenia, že spoločnosť I., s. r. o. dodala predmetné zlato dodávateľovi žalobcu R. M., pričom záver, že išlo o investičné zlato bol podľa správca dane podporený

zistením, že išlo o zlaté tehly s hmotnosťou 100 g a 1 000 g, a že zlato bolo predané ďalej bez ďalšieho spracovania v nezmenenej forme.

Odvolací súd dospel k záveru, že investičné zlato musí spĺňať tri zákonné náležitosti, ktorými sú forma (tehla alebo prút), rýdzosť (995/1000 a viac) a hmotnosť akceptovaná trhom. Medzi účastníkmi nebol spor o rýdzosť dodaného tovaru, ale o formu a hmotnosť. Podľa súdu forma zlata bola z vykonaného dokazovania ustálená, ako zlato v tehľách o hmotnosti 1 000 g a 100 g a zodpovedá zákonom požadovanej forme tvaru investičného zlata ako tehla. Ďalej z dodávateľských faktúr vyplýva, že v nich síce nebol uvedený počet kusov, tento však bol preukázateľne zistený z dodávateľských faktúr od spoločnosti I., s. r. o., kde bol uvedený počet dodaných kusov tehál vrátane ich hmotnosti pri jednotlivých kusoch tehál. Možno konštatovať, že dodané zlato je možné považovať ako investičné zlato, keďže išlo o zlato vo forme tehál, s rýdzosťou vyššou ako 995/1000 a o hmotnosti 100 g a 1 000 g.

V danom prípade teda správca dane a žalovaný dostatočne preukázali, že hoci dodané zlato nebolo v čase daňovej kontroly k dispozícii pri obhliadke, že išlo o zlato spadajúce pod ustanovenie § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z., nakoľko zlato malo formu tehál a jednoznačne deklarovanú hmotnosť a rýdzosť.

Odvolací súd uvádza, že výklad zákona môže podať len súd. Úlohou správnych orgánov je len aplikovať zákon pri svojej rozhodovacej činnosti a nie robiť výklad zákona, preto ich metodické usmernenia nemožno považovať za výklad zákonov, ale len za postupy pri aplikácii právnych predpisov v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy. Ak teda správny orgán dospel k záveru, že doterajšia prax pri aplikácii právnej normy nebola v súlade so zákonom, má na takýto postup právo...

Obsahom práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je právo na určitú kvalitu procesu, ktorá je zabezpečená radom inštitucionálnych a procesných záruk. Najvyšší súd SR nepostupoval v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., čl. 6 ods. 1 Dohovoru a podľa citovaných právnych názorov Ústavného súdu SR, v konaní takéto záruky nerešpektoval, nevysporiadal sa s argumentáciou sťažovateľa v žalobe a neposkytol ústavne konformným spôsobom ochranu pred dôsledkami nezákonného postupu daňových orgánov a pred ich nezákonnými rozhodnutiami a nezabezpečil ani minimálne potrebnú

kvalitu procesu tak, aby bolo naplnené právo na spravodlivý proces a právo na súdnu ochranu.

Podľa ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o sudcoch najvyšší súd dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vlastnou rozhodovacou činnosťou. Podľa ustanovenia § 250ja ods. 7 O. s. p., ak Najvyšší súd SR rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.

Najvyšší súd SR rozhodol v obdobnej veci rozsudkom č. 3 Sžf 43/2010 z 9. 11. 2010, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. 13S/108/2009-84 z 13. 7. 2010, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného. ...

Súd sa vôbec nevysporiadal s námietkami sťažovateľa, že postupom správcu dane a žalovaného boli negované základné prvky právneho štátu a právnej istoty, požiadavky na určitosť a jasnosť obsahu právnej normy a z týchto faktorov vyplývajúca jej zrozumiteľnosť, predvídateľnosť konania orgánov verejnej moci, prezumpcia správnosti ich rozhodnutí, ochrana legálne nadobudnutých práv z týchto rozhodnutí, legitímnych očakávaní, trvácnosť a stabilita právnych noriem, zákaz svojvôle v činnosti orgánov verejnej moci. Súd reagoval len na argumentáciu žalobcu v súvislosti s náhlou a neočakávanou zmenou výkladu ustanovenia § 67 zákona č. 222/2004 Z. z. ...

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. Takýmto procesným právom účastníka konania je i právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Vzhľadom k tomu, že Najvyšší súd SR sa námietkami žalobcu uplatnenými v žalobe dostatočným spôsobom nezaoberal, odňal žalobcovi možnosť konať o uplatnených námietkach pred súdom.

V danom prípade porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je previazané s porušením základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa

každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide (Uznesenie NS SR č. 5Sžf/34/2010 z 24. 3. 2011). ...

Zásada rovnosti účastníkov konania sa vzťahuje na všetky materiálne a procesné zákony a na každého. Zo zásady rovnosti účastníkov konania vyplýva aj rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukoľvek účastníkovi konania. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 8 Sžf/20/2010 daňovým orgánom zjavne priznal neprímerané zvýhodnenia, ktoré im v skutočnosti neprináležali a pri správnej aplikácii noriem procesného a hmotného práva by im nemohli byť nikdy priznané. Postupom súdu, popri porušení základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR došlo aj k porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR...

Rozsudkom Najvyššieho súdu SR č. 8 Sžf/20/2010 došlo k porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu, resp. analogického práva na spravodlivý proces. V uvedenom rozsudku ide o svojvôľu pri výklade a aplikácii zákona č. 222/20004 Z. z. a zákona č. 511/1992 Zb., pretože súd sa pri výklade a aplikácii uvedených zákonných predpisov natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že zásadne poprel ich účel a význam, čo súčasne viedlo aj k porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov v konaní. Z uvedených dôvodov skutkové a právne závery Najvyššieho súdu SR uvedené v rozsudku č. 8 Sžf/20/2010 sú arbitrárne, z ústavného hľadiska neudržateľné a majú za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.

Sťažovateľ vyčerpал všetky opravné prostriedky a iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Z uvedeného vyplýva, že niet iného súdu, ktorý by chránil jeho základné práva alebo slobodu...

Dodržanie dvojmesačnej lehoty pre podanie sťažnosti podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. sťažovateľ preukazuje tým, že rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8 Sžf/20/2010 z 24. 3. 2011 bol doručený právnomu zástupcovi sťažovateľa 8. 4. 2011.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 8 Sžf/20/2010 z 24. 3. 2011 porušil základné právo J. K. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 8 Sžf/20/2010 z 24. 3. 2011 porušil základné právo J. K. na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.

3. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 8 Sžf/20/2010 z 24. 3. 2011 porušil základné právo J. K. na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8 Sžf/20/2010 z 24. 3. 2011 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej služby vo výške 247 €, režijný paušál 14,82 € a DPH 52,36 €, spolu 314,84 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať

rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Ústavný súd vychádza z toho, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako právne vec posúdil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného rozhodnutia uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov a v rozsahu uvedenom odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP, § 246c ods. 1 OSP), bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 prvá veta OSP) a podľa § 250ja ods. 3 druhá veta OSP v spojení s § 220 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že medzi účastníkmi konania vznikol spor o výklad pojmu „investičné zlato“ v zmysle ust. § 67 ods.1, písm. a/ zákona č. 222/2004 Z.z. o dani

z pridanej hodnoty a jeho aplikácia na tovar dodaný žalobcovi R. M. a to zlato Au, rýdzosti 999,9/1000 v celkovej hmotnosti 3 kg a 1,5 kg.

Správca dane pri úsudku, že ide o investičné zlato vychádzal zo zistenia, že spoločnosť I., s.r.o. dodala predmetné zlato dodávateľovi žalobcu R. M., pričom záver, že išlo o investičné zlato bol podľa správcu dane podporený zistením, že išlo o zlaté tehly s hmotnosťou 100 gramov a 1000 gramov a že zlato bolo predané ďalej bez ďalšieho spracovania v nezmenenej forme.

Podľa § 67 ods. 1 písm. a/ zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty na účely tohto ustanovenia investičným zlatom je zlato vo forme prútu alebo tehly, ktorého hmotnosť akceptuje trh drahých kovov, a ktoré ma rýdzosť 995 tisícín a viac.

Odvolačí súd dospel k záveru, že investičné zlato musí spĺňať tri zákonné náležitosti, ktorými sú forma (tehla alebo prút), rýdzosť (995/1000 a viac) a hmotnosť akceptovaná trhom. Medzi účastníkmi nebol spor o rýdzosť dodaného tovaru, ale forma a hmotnosť. Podľa súdu je nesporné, že forma zlata bola z vykonaného dokazovania správneho orgánu ustálená ako zlato v tehách o hmotnosti 1000 gramov a 100 gramov a zodpovedá zákonom požadovanej forme tvaru investičného zlata ako tehla. Ďalej z dodávateľských faktúr vyplýva, že v nich síce nebol uvedený počet kusov, tento však bol preukázateľne zistený z dodávateľských faktúr od spoločnosti I., s.r.o. kde bol uvedený počet dodaných kusov tehál vrátane ich hmotnosti pri jednotlivých kusoch tehál. Na základe uvedeného možno konštatovať, že dodané zlato je možné považovať ako investičné zlato, keďže išlo o zlato vo forme tehál, s rýdzosťou vyššou ako 995/1000 a o hmotnosti 100 gramov a 1000 gramov.

V danom prípade teda správca dane a žalovaný dostatočne preukázali, že hoci dodané zlato nebolo v čase daňovej kontroly k dispozícii na ohliadku že išlo o zlato spadajúce pod ust. § 67 ods. 1 písm. a/ zákona o DPH, nakoľko zlato malo formou tehál aj jednoznačne deklarovanú hmotnosť a rýdzosť. Pokiaľ definíčným znakom tehličky alebo prútu je hmotnosť, ktorú akceptuje trh drahých kovov možno usudzovať, že hmotnosť možno aj obvykle býva na tehličke alebo prúte vyznačená, avšak pre to, aby správny orgán takéto zlato považoval, za zlato investičné, nie je podstatná a nevyplýva zo zákona. Zákon len požaduje, aby malo trhom drahých kovov akceptovanú hmotnosť, tak ako bola uvedená v prílohe II čl. 19 Nariadenia Rady (ES) č. 1777/2005 zo 17. októbra 2005 o vykonávacích opatreniach smernice 77/388//EHS o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, z ktorej

vyplýva, že akceptovanou hmotnosťou na trhu drahých kovov je hmotnosť 1 kg (1000 gramov) a aj hmotnosť 100 gramov, ktoré boli žalobcom obchodované, pričom k zrušeniu alebo zmene hmotností akceptovaných trhom drahých kovovo nedošlo. Správca dane preto správne zistil, že ide o investičné zlato, ktoré nepodlieha zdaneniu daňou z pridanej hodnoty podľa § 67 ods. 3 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že sa žalovaný nevysporiadal s tou námietkou, ktorá sa týkala zmeny výkladu ust. § 67 zákona o DPH správcom dane, pričom k tejto zmene výkladu nedošlo v dôsledku náhlej zmeny zákona, ale bez akejkoľvek zmeny zákona len v dôsledku podstatnej zmeny názoru daňových orgánov, na jeho aplikáciu, a že takýto postup je nezlučiteľný s princípmi materiálneho právneho štátu zaručeného čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj princíp právnej istoty, tak odvolací súd dáva do pozornosti tú skutočnosť, že výklad zákona môže podať len súd. Úlohou správnych orgánov je len aplikovať zákon pri svojej rozhodovacej činnosti a nie robiť výklad zákona. Preto ani metodické usmernenia ústredných orgánov štátnej správy, ktoré sú často vydávané, nemožno považovať za výklad zákonov, ale len za postupy pri aplikácii právnych predpisov v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy. Ak teda správny orgán dospel k záveru, že doterajšia prax pri aplikácii právnej normy nebola v súlade so zákonom, má na takýto postup právo. Až pri následnom súdnom spore môže súd následne rozhodnúť či táto aplikácia právnej normy je v súlade s tým, ako má byť tento zákon alebo konkrétne zákonné ustanovenie vykladané. Ide o kontrolnú právomoc súdov vo vzťahu k orgánom verejnej správy na dodržiavanie zákonnosti postupov a rozhodnutí nimi vydanými v správnom konaní.»

Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v rozsudku sp. zn. 8 Sžf/20/2010 z 24. marca 2011.

Ústavný súd vychádzajúc z už prezentovaných ústavne významných úvah najmä o jeho právomoci preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu a konštatuje, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu možno považovať za presvedčivé, a to čo sa týka posúdenia sporu o výklad pojmu „investičné zlato“, ako aj definovania predmetu obchodovania sťažovateľa, o ktorom správca dane správne konštatoval, že ide o investičné zlato, ktoré nepodlieha zdaneniu daňou z pridanej hodnoty.

Najvyšší súd sa tiež relevantne vysporiadal s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa „zmeny výkladu“ ustanovenia § 67 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty správcom dane. V jeho konštatovaní o právomoci správneho orgánu aplikujúceho právnu normu, po zistení, že jeho doterajšia prax nebola v súlade so zákonom, ústavný súd nevzhliadol žiadnu arbitrárnosť.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti.

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil zamietnutie sťažovateľovho dovolania za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení právnych predpisov, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho odvolaní a nezistil

žiadne skutočnosti signalizujúce možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy ani práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2011